

Халыққа арналған ақпарат (терроризмге қарсы)

Терроризм актілерінің алдын алу бойынша тұрғындарға арналған жадынама

Байқағыш болыңыз! Сіздің подъезде, аулада, көшеде бөгде заттар мен адамдарды дер кезінде анықтай алатындар ғана.

Сақ болыңыз! Айналаңыздағы адамдардың мінез-құлқына, жетім және қоршаған ортаға сәйкес келмейтін заттардың болуына назар аударыңыз.

Өз үйіңіздің қауіпсіздігін қамтамасыз етіңіз: кіреберісте домофоны бар темір есікті орнатыңыз, күн сайын жертөлелердің, шатырлардың және техникалық үй-жайлардың жабылуын тексеріңіз.

Көлікте жолдастарыңыздың қауіпті мінез-құлқы туралы ештеңе байқамаймын деп ойламаңыз! Сіздің көліктегі қозғалыс қауіпсіздігіне толық құқығыңыз бар.

Ешқашан заттарды, тіпті ең қауіпсіз заттарды да сақтауға немесе басқа адамға беруге қабылдамаңыз.

Адам тұрмайтын жерден күдікті затты тауып алу сақтығыңызды әлсіретпегуге тиіс. Қаскүнем бір нәрседен қорқып, оны жай ғана тастап кетуі мүмкін.

Жарылғыш заттармен жеке тәжірибеніз болса да, оларға қол тигізуге тырыспаңыз. Қолдан жасалған сақтандырғыштар аса сезімтал және өте күрделі болуы мүмкін.

Күдікті затқа жақындамаңыз, тіпті одан да көп қол тигізбеңіз, бұл сіздің өміріңізді жоғалтуы мүмкін.

Балаларыңызға қауіпсіздік шараларын үйретіңіз: көшеде сөйлеспеу, көліктерге отырмау және бейтаныс адамдарға есік ашпау, иесіз ойыншықтарды алмау, табылған заттарға қол тигізбеу және т.б.

Күдікті тұлғаларды байқаған жағдайда халыққа арналған жаднама

Терроризм актісін жоспарлауды немесе дайындауды куәландыратын белгілер:

- сіз жұмыс істейтін ғимараттың айналасында (жиі баратын) немесе үйдің ауласында күдікті тұлғалардың бірнеше рет пайда болуы, фотосуреттер мен бейнежазбалар, сондай-ақ дәптерге жазбалар жүргізу;

- құқық қорғау органдарының қызметкерлерімен кездесуден қашу және бейнебақылау камераларынан жалтару әрекеттері (басын төмен түсіріп, бұрылып, бетін жауып);

- ғимараттардың жертөлелеріне және шатырларына олардың техникалық қызмет көрсетуіне қатысы жоқ адамдардың кіруі;

- бейтаныс адамдардың әкімшілік және тұрғын үй ғимараттарының күзетшілерімен және техникалық қызмет көрсету персоналымен негізсіз байланысқа түсуі, олардан жұмыс тәртібі, қауіпсіздік шаралары және т.б. туралы ақпарат алу;

- бөгде адамдардың маңызы шамалы жұмыстарды (пакетті, сәлемдемені, сәлемдемені тапсыру) қомақты ақыға орындауға дайын адамдарды іздеуі.

Күдікті тұлғалар анықталған жағдайда келесі әрекеттерді орындау қажет:

- не ұстауға дербес әрекеттерді қабылдау;
- неоларды құқық қорғау органдарына баяу хабарлау;
- не назар аудара отырып, тұлғалардың санын, нақты сыртқы белгілерін, киімдерін және оларда бар заттарды, пайдаланылған көліктердің маркасы мен нөмірлерін, қозғалыс бағытын жазып алыңыз.

Күдікті заттар табылған жағдайда тұрғындарға арналған жаднама

Біліңіз: заттың сыртқы түрі оның нақты мақсатын жасыруы мүмкін. Жарылғыш құрылғыларға арналған камуфляж ретінде қарапайым тұрмыстық заттар қолданылады: сөмкелер, пакеттер, сәлемдемелер, қораптар, ойыншықтар және т.б.

Табылған заттың жарылу қаупін куәландыратын белгілер:

- көлікте, баспалдақта, пәтерде және т.б. белгісіз түйіншектің немесе қандай да бір заттың болуы;
- басқа біреудің сөмкесі, портфелі, қорабы, заты; табылған затты көліктің, пәтердің есігінің, подъездің жанына әдеттен тыс орналастыру;
- керілген сым, бау, заттардың сыртынан көрінетін сымдар, қуат көздері немесе оқшаулағыш таспа;
- табылған күдікті заттан шыққан шулар (сағат механизміне тән дыбыс, төмен жиілікті шулар).

Егер сіз күдікті затты тапсаңыз, бұл фактіні назардан тыс қалдырмаңыз:

1) қоғамдық көлікте:

- маңайдағы адамдардан сұхбат алып, заттың (сөмкенің, т.б.) тиесілігін немесе оны кім тастап кеткенін анықтауға тырысыңыз; егер иесі анықталмаса, табылған зат туралы дереу жүргізушіге немесе жүргізушіге хабарлаңызөндіргішке;

2) үйіңіздің кіреберісінде: көршілеріңізден сұраңыз, мүмкін бұл зат оларға тиесілі шығар. Егер иесі анықталмаса, табылған зат туралы құқық қорғау органдарына дереу хабарлаңыз (тел.102, 112).

3) көшеде, саябақта және т.б.:

- айналаңызға қараңыз, мүмкін болса, иесін орнатуға тырысыңыз. Егер ол анықталмаса, табылған зат туралы дереу құқық қорғау органдарына хабарлаңыз (тел.102, 112);

- бөтен адамдарды объектіге кіргізбеу үшін қоршауға немесе алыс қашықтықта ұстауға тырысыңыз. Құқық қорғау органдарының қызметкерлері келген кезде заттың табылған уақыты туралы ақпаратты жіберіңіз.

4) мекемеде, ұйымда:

- табылған зат туралы дереу объектінің күзетшісіне немесе әкімшілігіне хабарлаңыз.

Табылған заттармен немесе күдікті заттармен дербес әрекет жасамаңыз, олар жақсы болуы мүмкінжарылғыш құрылғылармен жұмыс істеу – бұл олардың жарылуына, көптеген адам өліміне, жойылуына әкелуі мүмкін.

Үзілді-кесілді тыйым салынады:

- ашу, орнынан жылжыту, көтеру, қайта көтеругезатты алып жүру, қолына алу;
- затты қалтаға, портфельге, сөмкеге және т.б. салу.;
- оларды жерге көму немесе су айдындарына тастау;
- заттардан шығып тұрған сымдарды немесе сымдарды үзу немесе тарту, оларды залалсыздандыруға әрекет жасау;

- табылған бейтаныс заттарды пайдалану;
- затқа жақын жерде радио және электр жабдықтарын, ұялы телефондарды пайдалану.

Жарылғыш құрылғының іске қосылуы нәтижесінде жарылыс аймағында немесе құрылыс конструкцияларының сынықтары астында қалған тұрғындарға арналған жадынама

Егер сіз жарылыс аймағында болсаңыз, есін жиып, қозғала алатын күйде болсаңыз, онда ең алдымен түтін мен от жоқ жерде қозғалуыңыз керек.

Егер сіз жарылыс кезінде зардап шекпесеңіз және жақын жерде зардап шеккендер болса, олардың жағдайын бағалаңыз: пульс бар ма, адам есін біледі ме. Ешбір жағдайда оны аммиактың көмегімен қалпына келтіруге тырыспаңыз. Естен тану – ағзаның сыртқы әсерлерге қорғаныс реакциясы. Оның сүйектерін мұқият сезініңіз, егер жәбірленушіде сынықтар болмаса, оны бүйіріне жатқызыңыз. Артқы жағындағы қалыпта ол құсумен тұншығып, асқазанда тұншығып қалуы мүмкін. Артериялық қан кету кезінде (қызыл қан, бұрқақпен соғады) жараны мүмкіндігінше тезірек кем дегенде саусақпен тығындау керек, содан кейін жараның үстіндегі жерді баумен, арқанмен, белбеумен тану керек.

Егер сіз ғимарат конструкцияларының қирандыларының астында қалсаңыз, тынышталуға тырысыңыз. Терең және бірқалыпты тыныс алыңыз. Құтқарушылар сізді құтқарады деп баптаңыз. Дауыспен және тарсылдату арқылы адамдардың назарын аударыңыз. Егер сіз ғимарат қирандыларының астында тереңде болсаңыз, сізді жаңғырық бағытын анықтаушы анықтау үшін кез келген металл затты (сақина, кілттер және т.б.) солға-оңға жылжытыңыз.

Жабық кеңістікте от жағуға болмайды. Оттегіні үнемдеңіз.

Абайлап жылжыңыз, жаңа құлауды тудырмауға тырысыңыз, сырттан келетін ауаның қозғалысын басшылыққа алыңыз. Егер мүмкіндігіңіз болса, қолда бар заттардың (тақтайлар, кірпіштер және т.б.) көмегімен төбені құлаудан нығайтыңыз және көмек күтіңіз. Қатты шөлдеген кезде аузыңызға кішкене қиыршық тасты салып, мұрныңызбен дем алғанда сорыңыз.

Кепілге алынған жағдайдағы іс-әрекеттер бойынша тұрғындарға арналған жадынама

Кепілге алудың әрбір нақты жағдайы ерекше және басқалардан ерекшеленеді.

Сонымен бірге, егер сіз кепілге алынған болсаңыз:

- мүмкіндігінше тезірек өзіңізді жинаңыз, тынышталыңыз және үрейленбеңіз;
- егер сізді байлап қойса немесе көзіңізді жұмып алсаңыз, демалуға тырысыңыз, тереңірек дем алыңыз;
- мүмкін болатын ауыр сынаққа физикалық, психикалық және эмоционалды түрде дайындалыңыз. Бұл ретте адамдарды тұтқынға алу жағдайларының көпшілігі, кепілге алынғандар тірі қалғанын есте сақтаңыз. Арнайы және құқық қорғау органдары сізді босату үшін қазірдің өзінде кәсіби шараларды қолданып жатқанына сенімді болыңыз;
- егер қашудың сәттілігіне толық сенімділік болмаса, жүгіруге тырыспаңыз;
- есте сақтаңыздар лаңкестер туралы мүмкіндігінше көбірек ақпарат. Олардың санын, қарулану дәрежесін анықтап, сыртқы келбетіне, дене бітіміне, екпіні мен әңгімелесу тақырыбына, темпераментіне, жүріс-тұрысына және т.б. ерекшеліктеріне назар

аудар а отырып, барынша толық ауызша портрет құрастырған жөн. Егжей-тегжейлі ақпарат кейіннен лаңкестердің жеке басын анықтауға көмектеседі;

- әртүрлі белгілер бойынша орналасқан жеріңізді (қамауда отырғаныңызды) анықтауға тырысыңыз.;

- мүмкіндігінше, өзіңізді терезелерден, есіктерден және ұрлаушылардың өздерінен алыс орналастырыңыз, яғни. егер сізді босату үшін белсенді шаралар қолданылса, қауіпсіздігі жоғары жерлерде (үй-жайға шабуыл жасау, қылмыскерлерді жою үшін мергендерден оқ ату және т.б.);

- ғимаратқа шабуыл жасалған жағдайда еденге бетін төмен қаратып, қолды бастың артына қойып жату ұсынылады;

- шабуыл жасау және басып алу кезінде ықтимал қылмыскер сияқты бастапқыда (жеке басыңызды анықтағанға дейін) сізге біршама қателіктер жіберілуі мүмкін болса, ренжімеңіз. Сізді тінтуге, кісендеуге, байлауға, эмоционалдық немесе физикалық жарақат алуға, жауап алуға болады. Мұндай жағдайларда шабуылдаушылардың мұндай әрекеттері (барлық адамдар түпкілікті анықталғанға дейін және шынайы қылмыскерлер анықталғанға дейін) ақталғанын түсініп алыңыз.

Ұрлаушылармен өзара қарым-қатынас:

- агрессивті қарсылық көрсетпеңіз, кенеттен және қоқан-лоққы жасамаңыз, террористерді бөртпе әрекеттерге итермелемеңіз;

- мүмкіндігінше ұрлаушылармен тікелей көз тиюден аулақ болыңыз;

- басынан бастап (әсіресе бірінші жарты сағатта) ұрлаушылардың барлық бұйрықтары мен бұйрықтарын орындаңыз;

- пассивті ынтымақтастық позициясын ұстаныңыз. Сабырлы дауыспен сөйлеңіз. Басқыншылардың ашуын тудыруы мүмкін дұшпандық үн мен мінез-құлықты тудыратын менсінбеушілік білдіруден аулақ болыңыз;

- өзіңізді сабырлы ұстаңыз, сонымен бірге өзін-өзі бағалауды сақтаңыз. Үзілді-кесілді бас тартпаңыз, бірақ аса қажет нәрсе туралы сабырлы өтініштермен жүгінуден қорықпаңыз;

- егер сіздің денсаулығыңызда қатты күйзеліс жағдайында пайда болуы мүмкін проблемалар болса, бұл туралы сізді ұстап алған адамдарға сабырлы түрде хабарлаңыз. Біртіндеп, қалыптасқан жағдайды ескере отырып, сіз өзіңіздің жайлылығыңызды жақсартуға байланысты сұраныстардың деңгейін арттыра аласыз.

Кепілде ұзақ уақыт болған жағдайда:

- аяушылық, абыржу және абыржу сезімдерінің пайда болуына жол бермеңіз. Өзіңізді болашақ сынақтарға ойша дайындаңыз. Психикалық белсенділікті сақтаңыз;

- үмітсіздік сезімін тудырудан аулақ болыңыз, ол үшін ішкі ресурстарды пайдаланыңыз өз-өзіне сенімділік;

- жағымды нәрселер туралы ойланыңыз және есте сақтаңыз. Есіңізде болсын, уақыт өте келе босату мүмкіндігі артады. Сіздің тезірек босатылуыңыз үшін қазір қолдан келгеннің бәрі жасалып жатқанына сенімді болыңыз;

- үнемі өзіңізге қандай да бір іс-әрекетті табыңыз (физикалық жаттығулар, оқу, өмірлік естеліктер және т.б.). Физикалық және интеллектуалдық белсенділіктің күнделікті кестесін құрыңыз, тапсырмаларды қатаң әдістемелік тәртіпте орындаңыз;

- қуатты ұстап тұру үшін, тамақ ұнамаса да, тәбетті ашпаса да, олар бергеннің бәрін жеп қойыңыз. Осыған ұқсас төтенше жағдайда тәбет пен салмақ жоғалту қалыпты жағдай екенін түсініңіз.

Психологиялық тұрақтылықты сақтау – кепілге алынған адамды құтқарудың маңызды шарттарының бірі. Мұнда жағымсыз сезімдер мен тәжірибелерден алшақтататын, ойлардың анықтығын, жағдайды барабар бағалауды сақтауға мүмкіндік беретін кез келген әдістер мен әдістер жақсы. Келесі ережелерді меңгеру пайдалы:

- осы жағдайларда қол жетімді физикалық жаттығуларды жасаңыз, кем дегенде дененің барлық бұлшықеттерін кезек-кезек кернеп, босаңсытыңыз;
- аутотренинг пен медитациямен айналысу барлық жағынан өте пайдалы, олар сіздің психикаңызды бақылауда ұстауға көмектеседі;
- өзіңіз оқыған кітаптарды, өлеңдерді, әндерді еске түсіріңіз, әр түрлі дерексіз есептер туралы дәйекті түрде ойланыңыз (математикалық есептерді шығарыңыз, шетелдік сөздерді еске түсіріңіз және т.б.). Сіздің ойыңыз жұмыс істеуі керек;
- егер мұндай мүмкіндік болса, мәтін сізге мүлдем қызық болмаса да, қолыңызда бардың бәрін оқып шығыңыз. Сондай-ақ, жазылғандар тандалатынына қарамастан жазуға болады. Ақыл-ойды сақтауға көмектесетін процестің өзі маңызды;
- болған жағдайды жүрегіңізге жақын қабылдамай, жаныңызда болып жатқан жағдайға сырттан қарағандай қарауға тырысыңыз, соңына дейін табысты нәтижеге үміттеніңіз. Қорқыныш, депрессия және апатия – Сіздің үш басты жауыңыз, олардың барлығы – Сіздің ішіңізде.

Эвакуациялау туралы ақпаратты алған кездегі тұрғындардың іс-әрекеттері туралы жадынама

Егер эвакуацияның басталуы туралы ақпарат сізді үйде тапса:

- 1) ауа-райына сай киініп, құжаттарды, ақшаны, құндылықтарды алыңыз;
- 2) электрді, газды, суды өшіріңіз, пештегі (каміндегі) отты сөндіріңіз;
- 3) егде жастағы және ауыр науқастарға эвакуациялауға көмек көрсетіңіз;
- 4) кіретін есікті құлыпқа жабыңыз;
- 5) ғимараттан алыстаңыз және эвакуатордың командаларын орындаңыз, тастап кеткен үй-жайға жауапты адамдардың рұқсатынан кейін ғана оралыңыз.

Егер эвакуация туралы ақпарат сізді жұмыс орнында тапса:

- 1) жұмыс құжаттарын асықпай және үрейленбей сейфке немесе кілтпен жабылатын үстел тартпасына салыңыз;
- 2) өзіңізбен бірге жеке заттарыңызды, құжаттарыңызды, құндылықтарыңызды алып жүріңіз;
- 3) кеңсе жабдықтарын, электр құрылғыларын, шамдарды өшіріңіз;
- 4) есікті кілтпен жабыңыз және эвакуация схемаларында көрсетілген бағыттар бойынша жүріңіз;
- 5) ғимараттан алыстаңыз және эвакуация басшысының бұйрығын орындаңыз.